

Національна академія внутрішніх справ

Кафедра кримінального процесу

ЛЕКЦІЯ

з навчальної дисципліни

«Судові та правоохоронні органи України»

Тема № 6.

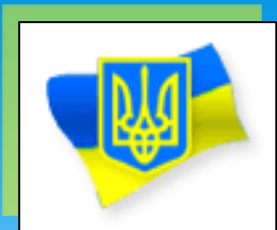
«Служба безпеки України»

Київ - 2021

ПЛАН ЛЕКЦІЇ:

- 1. Поняття Служби безпеки України, її основні завдання та засади діяльності.**
- 2. Система і організація діяльності Служби безпеки України.**
- 3. Кадри Служби безпеки України.**
- 4. Повноваження Служби безпеки України.**

Питання 1.

**Поняття Служби безпеки України, її
основні завдання та засади
діяльності**

Служба безпеки України – державний орган спеціального призначення з правоохоронними функціями, який забезпечує державну безпеку України.

***(ст. 1 Закону України
«Про Службу Безпеки України»)***

Діяльність Служби безпеки України здійснюється у відповідності з положеннями:

Конституції України

Законів України «Про Службу безпеки України» від 25 березня 1992 р. зі змінами за станом на 01 січня 2021 р.

«Про боротьбу з тероризмом» від 20 березня 2003 р.

«Про розвідку» від 17 вересня 2020 р.

«Про національну безпеку України» 21 червня 2018 р.

міжнародних правових актів, визнаних Україною

**Завдання Служби Безпеки України полягає
у межах визначеної законодавством
компетенції**

ЗАХИСТ

**державного суверенітету,
конституційного ладу,
територіальної цілісності,
економічного, науково-технічного і оборонного
потенціалу України,
законних інтересів держави та прав громадян від
розвідувально-підривної діяльності іноземних
спеціальних служб,
посягань з боку окремих організацій, груп та осіб,
а також забезпечення охорони державної таємниці.**

(ст. 2 Закону України «Про Службу безпеки України»)

**До завдань Служби безпеки України також
ВХОДИТЬ**

**попередження, виявлення, припинення та
розкриття кримінальних правопорушень проти**

миру і безпеки людства, тероризму,

**корупції та організованої злочинної діяльності у
сфері управління і економіки та**

**інших протиправних дій, які безпосередньо
створюють загрозу життєво важливим інтересам
України.**

Діяльність Служби безпеки України, її органів і співробітників ґрунтується на засадах :

законності

поваги до прав і гідності особи

позапартійності

відповідальності перед народом України

В оперативно-службовій діяльності Служба безпеки України дотримується принципів :

⇒

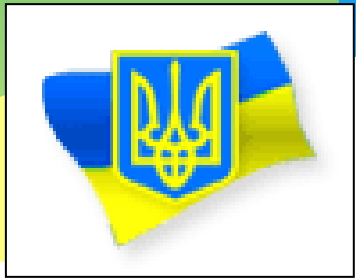
→ **поєднання єдиноначальності**

→ **поваги до прав і гідності особи**

→ **позапартійності**

→ **відповідальності перед народом України**

Питання 2.

Система і організація діяльності Служби безпеки України

Систему Служби безпеки України становлять:

- **Центральне управління Служби безпеки України;**
- **підпорядковані йому регіональні органи,**
- **органи військової контррозвідки,**
- **військові формування, а також навчальні, науково-дослідні**
- **та інші заклади Служби безпеки України.**

Організаційна структура Служби безпеки України визначається Президентом України.

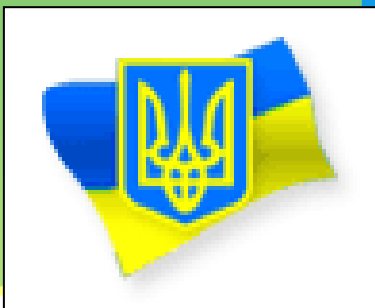
У СБУ створюються і діють функціональні підрозділи:

- *контррозвідки;*
- *захисту національної державності; контррозвідувального захисту економіки держави; контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері інформаційної безпеки;*
- *боротьби з корупцією та організованою злочинністю; боротьби з тероризмом і захисту учасників кримінального судочинства та працівників правоохоронних органів;*
- *досудового слідства;*
- *охорони державної таємниці;*
- *оперативно-технічних заходів;*
- *оперативного документування;*
- *спеціального зв'язку;*
- *організаційного, інформаційно-аналітичного, кадрового, правового, господарського, фінансового та інших видів забезпечення оперативно-службової діяльності Служби безпеки України.*

Керівництво всією діяльністю Служби безпеки України, її Центральним управлінням здійснює Голова Служби безпеки України.

Голова Служби безпеки України призначається на посаду та звільняється з посади Президентом України.

Питання 3.

Кадри Служби безпеки України.

*Кадри Служби безпеки України
складають:*

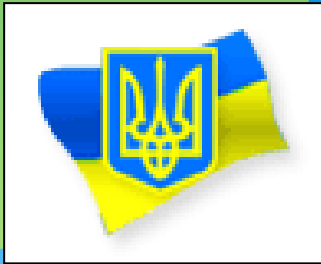
- **співробітники-військовослужбовці;**
- **працівники, які уклали трудовий договір із Службою безпеки України;**
- **військовослужбовці строкової служби.**

Порядок обліку кадрів Служби безпеки України затверджується *Головою Служби безпеки України.*

До СБУ приймаються

громадяни України на конкурсній добровільній і договірній основі, які за діловими й моральними рисами, освітнім рівнем і станом здоров'я здатні ефективно виконувати свої службові обов'язки.

Критерії професійної придатності,
зокрема юридичної обізнаності,
визначаються кваліфікаційно-
нормативними документами, що
затверджуються Головою Служби
безпеки України.

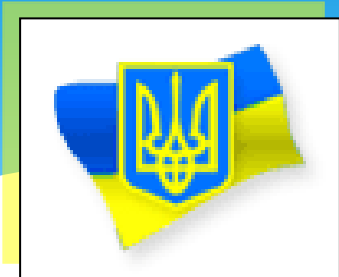

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про загальну структуру і чисельність Служби безпеки України» затверджено

загальну чисельність Служби безпеки України у кількості 27000 осіб,

в особливий період (крім періоду дії воєнного стану) – у кількості 31000 осіб,

а на період дії воєнного стану – у кількості згідно з Мобілізаційним планом України на особливий період.

Питання 4.

Повноваження Служби безпеки України

Згідно з чинним законодавством на Службу безпеки України покладаються такі *основні обов'язки*:

1) здійснювати інформаційно-аналітичну роботу в інтересах ефективного проведення органами державної влади та управління України внутрішньої і зовнішньої діяльності, вирішення проблем оборони, соціально-економічного будівництва, науково-технічного прогресу, екології та інших питань, пов'язаних з національною безпекою України;

2) здійснювати заходи контррозвідувального забезпечення дипломатичних представництв, консульських та інших державних установ, а також заходи, пов'язані з охороною державних інтересів у сфері зовнішньополітичної та зовнішньоекономічної діяльності, безпекою громадян України за кордоном;

3) виявляти, припиняти та розкривати кримінальні правопорушення, розслідування яких віднесено законодавством до компетенції Служби безпеки України, проводити їх досудове розслідування; розшукувати осіб, які переховуються у зв'язку із вчиненням зазначених кримінальних правопорушень;

4) здійснювати контррозвідувальні заходи з метою попередження, виявлення, припинення і розкриття будь-яких форм розвідувально-підривної діяльності проти України;

5) забезпечувати захист державного суверенітету, конституційного ладу і територіальної цілісності України від протиправних посягань з боку окремих осіб та їх об'єднань;

6) здійснювати відповідно до законодавства профілактику правопорушень у сфері державної безпеки;

7) у межах визначеної законодавством компетенції забезпечувати захист особистої безпеки громадян і осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, у разі надходження від них, членів їх сімей та близьких родичів заяви;

8) сприяти Державній прикордонній службі України в охороні державного кордону України;

9) виконувати за дорученням Президента України інші завдання тощо.

*** Відповідно до ст. 25 Закону «Про службу безпеки України»
надається право:**

- * 1) вимагати від громадян та посадових осіб припинення правопорушень і дій, що перешкоджають здійсненню повноважень Служби безпеки України, перевіряти у зв'язку з цим документи, які посвідчують їх особу, а також проводити огляд осіб, їх речей і транспортних засобів, якщо є загроза втечі підозрюваного або знищення чи приховання речових доказів злочинної діяльності;**
- * 2) подавати органам державної влади, органам місцевого самоврядування, підприємствам, установам, організаціям усіх форм власності обов'язкові для розгляду пропозиції з питань національної безпеки, у тому числі із забезпечення охорони державної таємниці;**
- * 3) одержувати на письмовий запит керівника відповідного органу Служби безпеки України від міністерств, державних комітетів, інших відомств, підприємств, установ, організацій, військових частин, громадян та їх об'єднань дані і відомості, необхідні для забезпечення державної безпеки України, а також користуватись з цією метою службовою документацією і звітністю;**
- * 4) входити у порядку, погодженому з адміністрацією підприємств, установ та організацій і командуванням військових частин, на їх територію і в службові приміщення;**

5) виключно при безпосередньому припиненні злочинів, розслідування яких віднесено законодавством до компетенції Служби безпеки України, переслідуванні осіб, що підозрюються у їх вчиненні, заходити в жилі, службові, виробничі та інші приміщення, на території і земельні ділянки та оглядати їх в порядку, передбаченому Кримінальним процесуальним кодексом України;

6) проводити гласні і негласні оперативні заходи у порядку, визначеному Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність»;

7) здійснювати співробітництво з громадянами України та іншими особами, в тому числі на договірних засадах, дотримуючись при цьому умов добровільності і конфіденційності цих відносин;

8) користуватися на договірних засадах службовими приміщеннями підприємств, установ, організацій, військових частин, а також жилими та іншими приміщеннями громадян;

9) в інтересах контррозвідки і оперативно-розшукової діяльності створювати інформаційні системи та вести оперативний облік в обсязі і порядку, що визначаються завданнями, покладеними на Службу безпеки України Законом України «Про Службу Безпеки України»;

10) видавати у разі наявності небезпеки для життя і здоров'я особам, взятим під захист, відповідно до чинного законодавства зброю, спеціальні засоби індивідуального захисту та сповіщення про небезпеку.

Контроль і нагляд за діяльністю Служби безпеки України.

Постійний контроль за діяльністю Служби безпеки України, дотриманням нею законодавства здійснюється Верховною Радою України.

Голова Служби безпеки України щорічно подає Верховній Раді України звіт про діяльність Служби безпеки України. Контроль за діяльністю Служби безпеки України здійснюється Президентом України та уповноваженими ним державними органами.

Лекцію закінчено.

Дякую за увагу!